Cena 300 Mk.   Należytość pocztowa opłacona ryczałtem

PRENUMERATA WYNOSI:
w Kaliszu miesięcznie 7000 Mk.
z odn. szeniem do domu 8500 Mk.
Na prowincji z przesyłką pocztową 9000 Mk.
Zagranicą 18000 Mk.
Cena pojed. egzemplarza 300 Mk.

GAZETA KALISKA

Pismo codzienne, polityczne, społeczne i ekonomiczne.

CENA OGŁOSZEŃ:
Za 1 wiersz non. lub jego miejsce na str. 1.2.3. m. 1000., w tekści m. 750 Nekrologi 1000 mk. zwyczajne 500 m

Adres Redakcji i Administracji: Kalisz. Al. Józefiny 1. Tel. № 5
Otwarta od 9—12 i od 2—5 po po

№ 89 (7424). Sobota, dnia 21 Kwietnia 1923 r. Rok XXXI

Zawiadomienie.

DYREKCJA KALISKO-TURECKIEJ KOLEI POWIATOWEJ podaje do wiadomości, że 1) wszelkie ładunki oraz drobnica przybywające do st. Opatówek Kolei Państw. do przeładunku na kolejkę winny być adresowane na KALISKO-TURECKĄ KOLEJ POWIATOWĄ jako głównego odbiorcę.

Poniżej podaje się sposób formowania listu przewozowego:

a) w rubryce „Imię i nazwisko odbiorcy“ musi być wymienione—KALISKO-TURECKA KOLEJ POWIATOWA;

b) w rubryce „Dokładny adres odbiorcy“— może być wymieniony RZECZYWISTY ODBIORCA;

c) w rubryce „Stacja przeznaczenia“— OPATÓWEK;

d) w rubryce „Miejsce przeznaczenia“ — może być wskazane miejsce zamieszkania rzeczywistego odbiorcy.

2) Wszelkie ładunki wysyłane za pośrednictwem Kalisko-Tureckiej Kolei Powiatowej do przeładunku na kolej szerokotorową, mogą być być uskuteczniane tylko przez kolejkę, tj. na liście przewozowym jako główny wysyłający musi być podana kolejka, a z boku rzeczywisty wysyłający.

3) Opłaty za przewozy na Kolei Państw. mogą być uskuteczniane tylko przez kolejkę, oprócz tych ładunków, które będą wysyłane ze st. Opatówek P.K.P. na przekaz.

Nie przestrzeganie powyższych przepisów pociągnie za sobą tego rodzaju następstwa, że ładunki wysyłane Koleją Państw. do st. Opatówek na imię prywatnego odbiorcy NIE BĘDĄ PODSTAWIANE NA BOCZNICĘ KOLEJKI, a tym samym nie będą wydawane kolejce, tylko osobie wskazanej na liście przewozowym, a odbiorca zmuszony będzie uiścić oddzielną opłatę za wprowadzenie ładunku na bocznicę kolejki.

899 DYREKCJA K. T. K. P.

Rokowania o większość i reforma rolna.

„Nowa Reforma“ pisze:

Rokowania stronnictw prawicowych (wyborczej ósemki) z PSL. Piastem o utworzenie większości sejmowej, i co za tem idzie, nowego gabinetu, utknęły na martwym punkcie. Czy i kiedy ruszą dalej, — okaże bliższa, lub dalsza przyszłość.

Jak było do przewidzenia, tym „martwym punktem“ jest reforma rolna. Hasła polityczne bowiem, pod jakiemi szły do urny wyborczej stronnictwa Ch. J.N. i P.S.L., różniły się właśnie najwięcej co do sposobów przeprowadzenia reformy rolnej. „Ziemianie“, czyli właściciele obszarów dworskich, zagrożeni przymusową parcelacją, użyczyli stronnictwu Ch. J. N. silnego poparcia moralnego, a jeszcze silniejszego materjalnego, w uzasadnionej nadziei że stronnictwa te staną, w przeciwieństwie do lewicy, w obronie większej własności. Obecnie, gdyby klub Dubanowicza zawrzeć miał kompromis polityczny z P.S.L. Piastem — koszta tego kompromisu zapłaciłby musiała większa własność A to jest dla niej bolesne.

Sprawa tego kompromisu przedstawia się w tej chwili w sposób następujący:

Pomiędzy przedstawicielami „większości“ stronnictw Ch. Jedn. Nar., a grupą Piasta, przyszło na konferencjach krakowskich do ustalenia następujących punktów w sprawie reformy rolnej:

1) Reforma rolna musi być istotnie wykonana. 2) W tym celu co roku 400,000 morgów wielkiej własności musi być rozparcelowanych pomiędzy chłopów bądź to na podstawie podaży, bądź to — gdyby takiej ziemi nie było — w drodze przymusu. 3) Ma być utrzymana zasada pewnego maximum wielkiej własności, ale co do wysokości tego maximum nie zapadła jeszcze ostateczna decyzja. 4) W braniu ziemi pod przymusową parcelację ma być zachowana kolejność (w pierwszej linji dobra państwowe, potem prywatne — podobnie jak w ustawie z r. 1920.) 5) Wynagrodzenie ma być pełne. 6) Wielka własność ma być obciążona progresywnym podatkiem gruntowym, celem przyspieszenia dobrowolnej podaży.

Po rokowaniach z Piastowcami i streszczeniu ich wyniku ogłoszona została w poniedziałek odezwa „Rady naczelnej organizacji ziemiańskich“ (Wydziału wykonawczego), na której podpisy swoje położyli: K. Fudakowski, J. Stecki, S. Godlewski, K. Chłapowski, S. hr. Czacki, R. hr. Dunin, J. Lutosławski, K. Łuszczewski, W. Święcicki, Zb. hr. Żółtowski. W odezwie tej powiedziano między innemi:

„Pomnażanie silnych i samodzielnych gospodarstw włościańskich winno przedewszystkiem iść drogą prywatnej parcelacji, kontrolowanej przez państwo jedynie pod względem jej racjonalności i planowości stosownie do przepisów osobno wydanej ustawy parcelacyjnej. Tą drogą powinno przejść na całym obszarze państwa w ręce drobnych rolników w okresie najbliższych 10 lat do 1 miljona 200,000 ha użytków rolnych z obowiązkiem corocznego rozparcelowania do wysokości jednej dziesiątej powyższej powierzchni. Powierzchnia 120,000 ha rocznego kontyngentu odpowiada prawdopodobnemu natężeniu parcelacji, racjonalnie prowadzonej, jak i oparta jest na doświadczeniu ostatnich lat. Na utworzenie tego kontyngentu złożą się w pierwszym rzędzie użytki rolne majątków państwowych i publicznych, w następstwie zaś użytki prywatnych właścicieli. Tak pojętej prywatnej parcelacji towarzyszyć powinna ze strony państwa akcja kredytowa, dająca nowonabywcom możność kupna ziemi i zagospodarowania się na niej.

Gdyby w którymkolwiek z 10 przewidzianych lat suma prywatnie rozparcelowanej na obszarze państwa ziemi nie dosięgła oznaczonego rocznego kontyngentu, państwu przysługiwać będzie prawo zastosowania przymusowej parcelacji, z zachowaniem atoli kolejności, według której parcelowane będą naprzód państwowe majątki, następnie zaś majątki prywatne, zgrupowane według ich obszaru, przyczem przymusowi parcelacyjnemu podlegają kolejno majątki od większych do mniejszych, wreszcie majątki, zgrupowane według ich producyjności. Do ułożenia grup poszczególnych kategorji powołana być powinna specjalna komisja rzeczoznawców. W celu uchronienia produkcji krajowej od upadku, zwolnione będą od przymusowej parcelacji częściowo lub w całości majątki uprzemysłowione, plantujące płody rolne dla fabryk rolniczych, meljorowane, hodowlane i nasienne. O stopniu uprzemysłowienia zmeljorowania itd. orzekać winni rzeczoznawcy, fachowcy, przez władze zatwierdzeni.

Ponieważ z układem własności rolnej wiąże się ściśle sprawa produkcji i stopnia kultury rolnej, przeto ustanowionym być winien zróżniczkowany i z biegiem czasu zmienny stosunek procentowy mniejszej do większej własności rolnej w poszczególnych dzielnicach państwa. Z chwilą osiągnięcia tego stosunku przymus parcelacyjny ustaje.

Gdy prywatna parcelacja odbywać się winna pod warunkami, przez strony omówionemi, odszkodowanie w wypadkach przymusowej parcelacji winno czynić zadość przepisom konstytucji, czyli odpowiadać istotnej bieżącej wartości parcelowanej ziemi.

Przeniesienie tytułu własności parceli, tworzonych poniżej powierzchni, ustawowo określonej, podlegać winno zatwierdzeniu urzędów państwowych, natomiast usunięte zostaną wszelkie ograniczenia prawa rozporządzania własnością ziemską, której powierzchnia przewyższa ustaloną normę.

W wypadkach przymusowej parcelacji majątków, zarówno państwowych, jak i prywatnych, będących w dzierżawie, nastąpić może przedterminowe rozwiązanie z inicjatywy władz państwowych z pozostawieniem dzierżawcy co naj-

mniej czasokresu jednego pełnego obrotu gospodarczego według lat kontraktowych. W wypadku takiego rozwiązania należeć się będzie dzierżawcy słuszne odszkodowanie".

Z porównania tej deklaracji Związku ziemian, w którym przewagę mają obywatele Wielkopolski i Pomorza, z punktacjami grup Ch. J. N. i Piasta, ułożonemi w Krakowie, wynika różnica, zachodząca między obu deklaracjami. Wydział ziemian, niezadowolony z punktacji krakowskich, ofiaruje pod parcelację tylko połowę tego kontyngentu rocznie, jakiego żądają punktacje krakowskie i to przez lat 10 (1,200,000ha) wydział wyjmuje z pod parcelacji przymusowej majątki uprzemysłowione i dobrze zagospodarowane itd., wreszcie nie określa maximum obszaru, wolnego od parcelacji.

To stanowisko ziemian — jak się domyśleć łatwo, — musiało wstrzymać i odroczyć dalszy tok rokowań stronnictw Ch. J. N., a przedewszystkiem grupy Dubanowicza — z Piastem. Do tej kwestji spornej przyłączyły się żądania Piasta, aby prezydjum Rady ministrów objął Witos, a tekę ministra spraw wewnętrznych poseł Kiernik, na co znowu nie godzi się prawica, wtedy bowiem cała wewnętrzna administracja państwa przeszłaby w ręce ludowców. Dopóki jednak nie będzie ustalona platforma reformy rolnej, ta druga kwestja, jakkolwiek także bardzo drażliwa, ustępuje na plan dalszy.

W zarządzie klubu Dubanowicza, do którego należą posłowie i senatorzy z Poznańskiego, nie godzący się na punktacje krakowskie, objawia się widoczne rozgoryczenie i zdenerwowanie. W pewnych organach prasy pojawiają się pod adresem tych niezadowolonych posłów ziemiańskich pogróżki, że w razie zerwania rokowań z Piastem, przyjdzie do skutku reforma rolna gorsza dla większej własności od tej, jaką się obecnie ofiaruje, — nadto że w razie wystąpienia z grupy Dubanowicza 12 frondujących ziemian, nawiązane będą rokowania z N.P.R., która otrzyma w nowym gabinecie dwie teki. Wreszcie zagrożono ziemianom, że przy nowych wyborach nie otrzymają ani jednego mandatu poselskiego lub senatorskiego, i znikną z powierzchni politycznej. Czy i o ile ma uzasadnienie straszak zastąpienia 12 reprezentantów ziemian z grupy Dubanowicza przez 18 członków klubu N.P.R.,—trudno na razie stwierdzić kategorycznie, zważywszy, że klub ten w wydanym przez siebie w poniedziałek komunikacie utrzymuje, że wprawdzie były czynione próby wciągnięcia go do zamierzonej przez prawicę i Piasta większości i proponowano mu dwie teki, lecz N.P.R. „żadnych pertraktacji nie prowadzi".

Taki był stan rzeczy do czwartku. Czy i jakie poczynione będą na szachownicy parlamentarnej pociągnięcia, lub czy też na razie nastąpi dłuższa przerwa w rokowaniach, okażą dni najbliższe. Dla uzupełnienia obrazu dodać tylko należy, iż jen. Sikorski wobec tych rokowań zajmuje neutralne i wyczekujące stanowisko i w rokowaniach nie bierze udziału.

TELEGRAMY.

Uroczystości Wileńskie.

WILNO (AW.) 20. W środę rano o godz. 6 wieczorem odbył się w prywatnem mieszkaniu delegata rządu p. Romana obiad, w którem wzięli udział przybyli do Wilna ministrowie Darowski i Zagórny-Marynowski w otoczeniu wyższych urzędników oraz miejscowego społeczeństwa i prasy. W czasie obiadu delegat rządu wzniósł toast na cześć rządu w ręce jego przedstawiciela ministra Darowskiego. Pierwszy prezes Tymczasowej Komisji Rządzącej wzniósł toast na cześć generała Żeligowskiego. Następnie prezes macierzy szkolnej dr. Węsławski, nawiązując do uroczystości grodzieńskiej wzniósł zdrowie ministra Marynowskiego i prezesa Landsberga. Obiad zakończył się koło północy.

WILNO (AW.) 20. Dnia 19 bm. przybył do Wilna marszałek Józef Piłsudski w celu wzięcia udziału w uroczystościach czwartej rocznicy wyzwolenia Wilna i pierwszej rocznicy przejęcia władzy przez Rzeczpospolitą nad ziemią Wileńską. Na dworcu powitali marszałka przedstawiciele władz z delegatem rządu p. Romanem na czele. Po powitaniu i przyjęciu raportu straży honorowej marszałek udał się do miasta.

O godz. 10 i pół na placu Łukiskim odprawiona została msza polowa, celebrowana przez ks. biskupa Bandurskiego. Na mszy obecny był marszałek Piłsudski w otoczeniu generalicji i przedstawicieli władz cywilnych. Jednocześnie ze mszą polową w katedrze wileńskiej rozpoczęło się uroczyste nabożeństwo celebrowane przez ks. biskupa Matulewicza, na które przybyli ministrowie Darowski, Marynowski, delegat rządu, przedstawiciele władz administracyjnych instytucji społecznych itd. Po nabożeństwie przed katedrą przemówił do zgromadzonych mecenas Engel. Przemówienie swoje streszczające historję ostatnich lat zakończył mówca okrzykiem na cześć Rzeczypospolitej i armji polskiej, dzięki bohaterstwu której Wilno zostało wyzwolone. W tym momencie przybył z placu Łukiskiego marszałek Piłsudski, witany entuzjastycznie przez tłumy. Następnie odbyła się defilada

WILNO (AW.) 20. O godz. 3 po poł. odbył się w kasynie oficerskim obiad, na który przybyli marszałek Piłsudski, ministrowie Darowski, Marynowski, gen. Żeligowski, 3 prezesi b. Komisji rządzącej Litwy Środkowej pp. Abramowicz, gen. Mokrzycki i Meysztowicz, przedstawiciele władz oraz społeczeństwa wileńskiego w liczbie około 200 osób. Pierwszy przemówił delegat Rządu p. Roman, który złożył hołd marszałkowi Piłsudskiemu, co dało okazję obecnym do serdecznej owacji pod adresem marszałka.

Wspomniawszy czyn generała Żeligowskiego i wiekopomną uchwałę sejmu wileńskiego delegat Roman zakończył swe przemówienie, jak następuje: oddtąd Warszawa i Wilno kroczyć mają szlakiem wspólnych przeznaczeń dziejowych. Obchodząc dzisiejszą uroczystość wznoszę toast za wielkość i potęgę ojczyzny i za pomyślność najdostojniejszego prezydenta Rzeczypospolitej.

Następnie przemawiał prezydent m. Bankowski, wznosząc toast na cześć armji i jej wodza pierwszego marszałka Józefa Piłsudskiego. Po przydencie Bankowskim zabrał głos rektor Parczewski, wspominając wzruszającą chwilę, gdy Wilno brał generał Żeligowski. Gdy teraźniejszość—mówił rektor Parczewski — stanie się legendą — generał Żeligowski — będzie postacią legendarną.

Wreszcie po kilku przemówieniach wygłosił mowę minister Darowski, nawiązując do słów p. Meysztowicza, który mówił o umocnieniu podstaw państwa. Minister wzywał do poniechania wewnętrznych niesnasek i do pracy wewnętrznej, która utrwali wysiłki wojska i dyplomacji. Zakończył swe przemówienie minister Darowski toastem za zdrowie przedstawicieli ziemi wileńskiej.

WILNO (AW.) 20. Podczas pobytu w Wilnie Minister Darowski przyjął delegację urzędów i instytucji społecznych, między innemi delegację biura spraw politycznych i inflantczyków, która złożyła mu memorjał w sprawie przyłączenia 5 powiatów Inflant do Polski.

WILNO (AW.) 20. O godz. 6 po poł. marszałek Piłsudski oraz ministrowie Darowski i Marynowski z otoczeniem przybyli do uniwersytetu. Na podwórzu powitał ich prodziekan ks. Kłos, który przeprowadził ich do auli kolumnowej, gdzie powitał gości senat akademicki. Galerję wypełniła młodzież akademicka. Rektor Parczewski wygłosił przemówienie, w którem powitał marszałka Piłsudskiego, jako honorowego doktora wydziału przyrodniczego uniwersytetu wileńskiego i przedstawicieli rządu. Rektor Parczewski podkreślił w swoim przemówieniu, że szczególnie miło jest witać przedstawicieli rządu, który zdobył uznanie granic naszych na wschodzie. Następnie rektor podkreślił rolę uniwersytetu dla kultury polskiej na wschodzie. Chór akademicki zaintonował pieśń gaudeamus igitur, następnie goście zwiedzili uniwersytet. Marszałka Piłsudskiego witała młodzież na korytarzach okrzykami: „Niech żyje".

Wieczorem o godz. 10 w salach pałacu reprezentacyjnego odbył się raut na cześć gości warszawskich.

Łotyszenko stanie przed sądem zwykłym.

WARSZAWA. W trzecim dniu rozpraw przeciwko zabójcy metropolity Jerzego przemawiali pozostali trzej obrońcy Łotyszenki, adwokaci Hankiewicz, Podhyrski i Wróblewski. Adwokat Hankiewicz zaprzecza, jakoby zabójstwo dokonane było na tle politycznem lub ze względów osobistych i stwierdza że podłożem dramatu były niezdrowe i nienormalne stosunki organizacyjno-hierarchiczne cerkwi prawosławnej. Obrońcy przyłączyli się do wniosku postawionego wczoraj przez adwokata Głuszkiewicza, że sprawa ta nie podlega właściwości sądu doraźnego.

Oskarżony, po dłuższem przemówieniu, w ostatniem słowie, usiłował się przedstawić jako męczennik, powołując się na to, że wiezienia nie znosi. Prosił o wymierzenie mu kary śmierci.

Po naradzie sąd zgłosił decyzję, że wobec wątpliwości co do stanu umysłowego oskarżonego i niemożności ustalenia stanu jego poczytalności, na rozprawie głównej uchwalił przesłać sprawę do rozpatrzenia sądu zwykłego.

Rezolucja ta wywołała wielką sensację na sali. Oskarżony przyjął ją spokojnie, dopiero po dłuższej chwili, jak się zdawało, zrozumiał istotną treść rezolucji.

Pos. Wilkoński zaprzecza.

WARSZAWA. Prezes sejmowej komisji rolnej Wilkoński (PSL) zwrócił się do przedstawiciela Pata z oświadczeniem, że nie zamierza kandydować na stanowisko ministra rolnictwa. Wszelkie zatem wiadomości, jakie ukazały się w prasie o jego kandydaturze, należy uważać za nieprawdziwe.

Nowy klub.

WARSZAWA. Ukonstytuował się nowy klub Katolicko-Ludowy, prezesem którego został Ignacy Jasiński, a wiceprezesem Bronisław Greiss.

Echa nieudanego zamachu z 16-go grudnia

WARSZAWA 20 O godzinie 2 m. 40, po dwugodzinnej naradzie, sąd ogłosił wyrok, skazujący kom. J. Sikorskiego z art. 639 cz. 1 K. Karn. (niedbalstwo służbowe) na 3 miesiące aresztu. Co do oskarżenia z art. 639 c. II kod. karn., sąd oskarżonego uniewinnił.

Niemcy podniesą kurs marki.

BEERLIN (A.W.) 20 Wobec nowej wielkiej zwyżki walut obcych i gwałtownego spadku marki niemieckiej, gabinet po porozumieniu się z dyrekcją Banku Rzeszy, postanowił podjąć ponownie akcję, mającą na celu podniesienie kursu marki. Zamierzone są przedewszystkiem energiczne środki, dotyczące handlu dewizami, a w szczególności ograniczenie dowozu i nałożenie zgłaszania dewiz w dniu, w którym wydane zostaną odpowiednie zarządzenia.

Skazanie szpiegów bolszewickich.

LWOW (A.W.) 20 W rozprawie sądowej przeciwko trzem szpiegom bolszewickim zapadł w czwartek wieczorem wyrok, skazujący Moryca Judenberga na dwa lata, Nuchima Abtera na półtora roku, Bronisława Laua na półtora roku ciężkiego więzienia.

Francja i Belgja nie rozszerzą okupacji.

WIEDEN (A.W.) 20 Według otrzymanych tu wiadomości z Paryża Francja i Belgja postanowiły nie rozszerzać okupacji, natomiast zarządzić przegrupowanie wojsk okupacyjnych. Niektóre oddziały przesunięte zostaną z lewego brzegu Renu na prawy. Na lewym brzegu pozostaną przeważnie wojska z ostatniego rocznika.

Głosowanie faszystów.

WIEDEN (A.W.) 20 Prasa wiedeńska donosi z Rzymu, że Mussolini zarządził głosowanie ludowe, aby się dowiedzieć, jak się przedstawia liczebnie siła faszystów. Każdy Włoch, który jest faszystą, ma wpisać swe nazwisko do księgi na ten cel przeznaczonej W Medjolanie wpisało się dotąd 350,000 osób, w Turynie 235.000 to jest prawie cała ludność tych miast. Obecnie odbywa się głosowanie we Florencji.

Mordy czerezwyczajki.

MOSKWA (A.W.) 20 Wiadomości z Tyflisu donoszą o nowych mordach tamtejszej czrezwyczajki Oficjalne źródła podają listę 92 osób rozstrzelanych w ciągu marca w Tyflisie za rzekomą akcję kontrrewolucyjną. Wśród zamordowanych w Tyflisie znajdują się przeważnie nauczyciele, lekarze i prawnicy.

Giełda warszawska.

WARSZAWA New-York — 48500, Londyn — 226000, Niemcy — 1,55, Paryż — 3100.

Powszechny obowiązek służby wojskowej.

Na posiedzeniu sejmowej komisji wojskowej w obecności ministra Sosnkowskiego toczyła się w dalszym ciągu dyskusja ogólna nad projektem ustawy o powszechnym obowiązku służby wojskowej.

Poseł Hirschbraun wypowiedział się za silną armiją polską.

Poseł Czetwertyński wskazał na konieczność zastosowania w armji technicznych udoskonaleń, co pozwoli skrócić czas służby.

W odpowiedzi minister Sosnkowski oświadczył, że zgodziłby się na to, gdyby miał pewność pokoju conajmniej na 10 lat.

Poseł Michalak wypowiedział się za skróceniem służby, bez stosowania urlopów. Przeciwny jest służbie kobiet.

Poseł Haller żądał dyskusji politycznej na temat sprawy obrony państwa, twierdząc, że dopiero wtedy ujawniłyby się potrzeby armji i jej wyposażenia. Mówca zgadza się z wywodami posła Czetwertyńskiego i stwierdza brak technicznych udoskonaleń w wojsku polskiem, zaznaczając, że niedostateczne postawienie armji pod względem technicznym wywołuje takie następstwa, że społeczeństwo musi potem płacić większy podatek w postaci krwi. Koszta utrzymania poborowych nie powinno ponosić ministerstwo spraw wojskowych, lecz spraw wewnętrznych. Mówca wypowiada się za pomocniczą służbą wojskową kobiet w charakterze telefonistek, telegrafistek, manipulantek, sióstr miłosierdzia itp., natomiast jest przeciwny udziałowi kobiet w armji, występującej z bronią w ręku i mundurze wojskowym.

Następnie zabrał głos minister Sosnkowski, który w ogólnych zarysach przedstawił projekt ustawy o powszechnym obowiązku służby wojskowej.

KRONIKA.

— ZASIŁKI DLA RODZIN REZERWISTOW. W myśl Ustawy z dn. 22 marca 1923 r. (Dz. Ust. Rz. p. Nr. 37 poz. 246) rodzinom powołanych na ćwiczenia wojskowe rezerwistów o ile byt rodzin tych był bezpośrednio przed odejściem powołanego zależny od jego pracy lub jego zarobku i został zagrożony wskutek spowodowanego ćwiczeniami przerwania pracy lub ustania wzgl. zmniejszenia zarobku, przysługuje prawo do zasiłków.

Osoby, mające prawo do zasiłku, winne zgłosić się w Magistracie lub urzędzie gmin. zależnie od miejsca zamieszkania.

Obowiązek płacenia zasiłków ciąży: 1) względem stałych robotników i pracowników, którzy w chwili powołania utrzymują się z pracy najemnej—na pracodawcy, 2) we wszystkich innych wypadkach na skarbie państwa.

Dzienna norma zasiłku, przysługująca w myśl. art. I. Ustawy z marca rb. rodzinom powołanych na ćwiczenia rezerwistów wynosi:

1) dla rodziny stałego robotnika lub pracownika, utrzymującego rodzinę w chwili powołania: a) 60 proc. jego płacy zarobkowej, obliczonej w stosunku dziennym, jeżeli do zasiłku uprawniona jest jedna osoba; b) 70 proc. jego płacy zarobkowej, obliczonej w stosunku dziennym, jeżeli do zasiłku uprawnione są dwie osoby; c) 80 proc. jego płacy zarobkowej, obliczonej w stosunku dziennym, jeżeli do zasiłku uprawnionych jest trzy lub więcej osób;

2) wszyscy inni otrzymują dziennie: a) 6000 mk. na jedną uprawnioną osobę; b) 7000 mk. na dwie uprawnione osoby; c) 8000 mk. na trzy lub więcej uprawnionych osób.

W miejscowościach liczących ponad 10000 mieszkańców podnosi się normy punktu II a), b) c) o dwa tysiące marek.

Na rachunek zasiłków, obciążających Skarb Państwa, będą uskuteczniane przez Starostwo Kaliskie zaliczkowe wypłaty natychmiast po otrzymaniu od odnośnych magistratów i urzędów gminnych wymaganych ustawą orzeczeń.

O dniu wypłat tych zainteresowane osoby zostaną przez Starostwo powiadomione.

— WKŁADKI OSZCZĘDNOSCIOWE W ZŁOTYCH.

Pocztowa Kasa Oszczędności około pierwszego maja rozpocznie przyjmowanie wkładek oszczędnościowych, na rachunek bieżący PKO w złotych polskich. Przyjmowanie wkładek w złotych na prowincji rozpocznie się około 1-go czerwca. Rozpoczęto już druk odpowiednich książeczek oszczędnościowych.

Wpłaty i wypłaty będą uskuteczniane w markach polskich, według kursu złotego polskiego, oznaczonego perjodycznie przez ministerstwo skarbu dla 6 proc. bonów skarbowych.

Najniższa wkładka wynosi 1 złoty polski, czyli obecnie 7500 mk. polskich. Wkłady będą uskuteczniane jedynie po nadesłaniu do PKO w Warszawie wypowiedzenia.

— ZE STOW. RZEM. CHRZESCIJANSKICH.

Zwyczajem przedwojennym Stow. Rzem. Chrześc. corocznie uroczystość Opieki Św. Józefa. W roku bieżącym odbędzie się na intencję Stowarzyszenia uroczysta Msza św. w kościele Św. Józefa w dniu 22 b.m. o godz. 9-ej rano. Zbiórka w gmachu Stow. o godz. 8,30 rano, poczem nastąpi wymarsz do kościoła ze sztandarem.

O przyjęcie licznego udziału Stowarzyszonych uprasza. ZARZAD.

— KONCERT ALEKSANDRA WIELHORSKIEGO I JANINY TURCZYNSKIEJ.

W sobotę dnia 21 kwietnia 1923 roku odbędzie się w sali Tow. Muzycznego koncert Aleksandra Wielhorskiego (fortepian) i Janiny Turczyńskiej (śpiew).

Dochód z koncertu przeznaczono na cel ochron dla biednych dzieci.

Początek o godzinie 9-ej wiecz. Bilety są do nabycia w cukierni p. Mayera.

— PODZIEKOWANIE.

Zarząd Kaliskiego Oddziału Towarzystwa Żałobnego Krzyża niniejszem czuje się w obowiązku złożyć serdeczne podziękowanie Prezesowi związku właścicieli cegielni w Kaliszu p. Rudolfowi Grun za hojną ofiarę w postaci 3.000 cegieł na obmurowanie cmentarza dla poległych w obronie Ojczyzny i jednocześnie zwraca się do wszystkich ludzi dobrej woli i właścicieli cegielni o dalszą pomoc. Cmentarz, położony w pobliżu Majkowa, nieogrodzony, a więc niezabezpieczony od wszelkiego rodzaju szkodników, pozostawia pod każdym względem dużo do życzenia Wieje z niego pustka i zapomnienie. A przecież na nim złożone są kości bohaterów, kości tych co walczyli i wywalczyli wolność, tę wolność, o której zgórą wiek mogliśmy tylko marzyć. Czyż nie zasługują na pamięć ci, co krwią własną okupili nasze przywary narodowe, niezgodę i Targowicę!

W nadziei że społeczeństwo zrozumie swój obowiązek i pośpieszy z datkami, Zarząd w tym roku przystępuje do ogrodzenia cmentarza. Potrzeba na ten cel środków, Zarząd więc zwraca się do całego społeczeństwa z gorącą prośbą o pomoc.

Pamiętajmy o mogiłach naszych braci, nie dajmy im zapadać się w ziemię, wspólnemi siłami w pierwszym rzędzie sprawmy ogrodzenie cmentarza.

ZARZAD.

Przypisek Redakcji: Wszelkie, choćby najskromniejsze, datki przyjmuje Redakcja naszej gazety.

— ZE SPORTU.

W sobotę dn. 21 kwietnia r.b. w Nowym Parku o godz. 4-ej popoł. zostaną rozegrane zawody w piłkę nożną między I. dr. Uczn. Kl. Sp. przy Gimn Państw, im. T. Kościuszki, a I dr. Zyd. Kl. Gimnast, - Sport Zawody zapowiadają się interesująco, gdyż drużyna uczniowska gra w nowym składzie.

— POSIEDZENIE SEJMIKU KALISKIEGO.

W dn. 24 kwietnia r.b. o godz. 11 przed południem odbędzie się w gmachu Starostwa posiedzenie Sejmiku Powiatowego z następującym porządkiem dziennym: 1) odczytanie protokułu z ostatniego posiedzenia sejmiku z dn. 27 lutego r.b., 2) sprawozdanie z działalności Wydziału Powiatowego za okres od dn. 27 lutego do 10½ kwietnia r.b., 3) pożegnanie pana Wojewody: a) odczytanie adresu, b) wspólna fotografja, 4) sprawy szpitalne: a) zawarcie umowy z Magistratem m. Kalisza, b) wybór 3 członków do Komisji Szpitalnej, c) dodatkowy budżet, 5) sprawy kolejkowe, 6) sprawy ostatecznej likwidacji Centrali Handlowej, 7. sprawy drogowe, 8) uchwalenie sieci dróg powiatowych, uzupełnionych przez Dyrekcję Okręgową Robót Publicznych, 9) wolne wnioski. — Nareszcie więc będzie załatwiona kwestja nieporozumień finansowych pomiędzy Sejmikiem Powiatowym a Magistratem m. Kalisza w sprawach szpitalnictwa, kwestja, której skutki były fatalne, co niejednokrotnie podkreślaliśmy. Nie wątpimy, że obydwie strony przyłożą jaknajwiększych starań, aby usunąć to curiosum naszego życia samorządowego.

— Z EKRANU.

Kino „Oaza“ wyświetla w dalszym ciągu najwspanialszy chyba obraz ostatniej doby „Dwie Sieroty“, osnuty na tle Wielkiej Rewolucji Francuskiej. Arcydzieło to genjalnego reżysera kinematograficznego Griffitha wykazuje, że kino może być prawdziwie kulturalną i artystyczną rozrywką. Dramat ułożony znakomicie przykuwa uwagę widza. Momenty psychologiczne i reżyserskie wykorzystane doskonale gra wszystkich artystów bez zarzutu. Jednem słowem film w całem tego słowa znaczeniu, świetny i godny widzenia.

— PODEJRZANY PTASZEK.

W dn. 14 b.m. zgłosił się do tutejszego urzędu śledczego niejaki Szyje Drykier, obywatel ukraiński, korzystający z prawa azylu w Polsce i zameldował, iż dnia poprzedniego wieczorem w Al. Józefiny w pobliżu Sądu Pokoju I okr. napadło go kilku ludzi i sterroryzowawszy uprzednio zabrali mu 200 dolarów pozostawiając mu natomiast 120.000 mk. w walucie polskiej. Ekspozytura śledcza przyjęła ten meldunek bardzo krytycznie i niezwłocznie zażądała, od policji rówieńskiej, gdyż Drykier przedłożył kartę pobytu, wystawioną przez Starostwo w Równie, opinji o rzekomym poszkodowanym Drykierze. W odpowiedzi otrzymano wiadomość, że Drykier jest poszukiwany przez Komendę Policji w Równie. Wobec tego niezwłocznie Drykiera zaaresztowano w hotelu „Europa“ gdzie zamieszkiwał i przesłano go do dyspozycji policji państwowej w Równie.

— ZJAZD KRAWIECKI.

W dniu otwarcia III-go Targu Poznańskiego, t.j. w Niedzielę dnia 29-go kwietnia b.r. odbędzie się Zjazd Krawiecki przy ul. Podgórnej L. 13 o godz. 8 rano.

(Uczestnicy Zjazdu otrzymają zniżki wstępu na Targ.)

— NOSZENIE DŁUGICH SPODNI PRZEZ PODOFICEROW ZAWODOWYCH.

Pan Minister Spraw Wojskowych rozkazem Oddziału I Sztab. Gen. L. dz. 3200 - Org. zezwolił podoficerom zawodowym (majstrom. wojsk.) na noszenie poza służbą długich spodni ze strzemiączkami.

OBWIESZCZENIE.

W związku z podwyższeniem taryf kolejowych od 15 kwietnia r.b. Ministerstwo Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministerstwem Skarbu reskryptem z dnia 18 kwietnia 1923 r. L. S. M. 2437/23 zatwierdziło na podstawie art. 3 Dekretu w przedmiocie skarbowości gmin miejskich z dnia 7 lutego 1919 r. (Dz. Praw N. 14/1919 poz. 150) uchwałę Rady Miejskiej miasta Kalisza z dnia 10 kwietnia 1923 r. w sprawie 100-procentowego podwyższenia stawek w miejskim podatku ładunkowym.

Od ładunków przywozowych do stacji Kalisz opłaca się przed wydaniem listu przewozowego na stacji Kalisz od poniedziałku, t.j. od dnia 23 kwietnia 1923 r. począwszy następujące stawki podatkowe a mianowicie:

1) od przesyłek pośpiesznych 1600 mk. od 100 kg. wagi brutto,

2) od przesyłek zwyczajnych 640 mk. od 100 kg. wagi brutto.

3) podatek od wagonowych przesyłek drobiu ustala się bez względu na siłę ładowną wagonu i różniczkuje się go według ilości podłóg w danym wagonie. przyczem za podstawę przyjmuje się wagon o przeciętnej ładowności, t.j. wagon 15-tonowy, posiadający nie więcej jak dwie podłogi, i podatek pobiera się za całą ładowność w wysokości połowy stawki, ustalonej w pp. 1 i 2 dla przesyłek pośpiesznych i zwyczajnych. Dla wagonów posiadających 3 lub 4 podłogi podatek zwiększa się o 50 proc., a dla wagonów o 5-ciu lub więcej podłogach o 100 proc. Opłatę oblicza się przy drobnych przesyłkach od każdych 10 kg. przyczem niepełne dziesiątki kilogramów liczy się za pełne, przy ładunkach pół i całowagonowych zaczęte 100 kg. liczy się za pełnych 100 kg.

1) od przesyłek jednostkowych, zwyczajnych i pospiesznych, za które opłata przewozu oblicza się według sztuki, a nie według wagi:

a) za konie i bydło rosłe 1600 marek od sztuki,

b) za wszelkie inne zwierzęta po 500 mk. od sztuki

Najmniejsza kwota podatku wynosi 100 marek.

Kalisz, dnia 19 kwietnia 1923 roku.

Prezydent miasta Kalisza
(—) KOSZUTSKI.

Kierownik Wydziału - Ławnik.
(—) MOREAU.

Najstarszy — Największy — Najwpływowszy

Dziennnik Polski na Wychodztwie

Kurjer Polski

w Milwaukee Wis., U. S. A.

WYDAJE Z OKAZJI 35-LECIA SWEJ EGZYSTENCJI

Największy i Najwspanialszy numer rocznicowy w historji dziennikarstwa polskiego na całym świecie.

Dzieje wychodztwa polskiego w Ameryce, dorobek tegoż kulturalny i ekonomiczny ujęte zostaną szczegółowo i wszechstronnie w numerze rocznicowym.

Wszystkie zdobycze Polonii Amerykańskiej na każdem polu osiągnięte, zanotowane będą zwięźle i treściwie.

Numer ten zawierać będzie spis przedsiębiorstw polskich w Stanach Zjednoczonych, instytucji bankowych, naukowych, pism polskich, organizacji, towarzystw polskich, parafji wszystkich wyznań, niezbędne informacje o stosunkach tutejszych, o przemyśle, handlu, bankowości, o amerykańskich zakładach naukowych, oraz o sposobach zdobycia wykształcenia i zrobienia karjery w handlu i przemyśle w Ameryce.

Sekcja ogłoszeniowa firm fabrykantów i banków amerykańskich, umożebni nawiązanie korzystnych stosunków handlowych pomiędzy Polską i Ameryką.

Numer rocznicowy Kurjera Polskiego będzie niezbędnym podręcznikiem i jako taki powinien znajdować sie w rękach każdego Polaka, na biurku każdej instytucji społecznej, przemysłowej i finansowej, które interesują się czterema miljonami rodaków za oceanem, oraz sposobnościami jakie czekają energicznego przybysza i przedsiębiorczego fabrykanta lub eksportera, w tym najpotężniejszym ekonomicznie i finansowo kraju.

Numer rocznicowy Kurjera będzie dowodem nierozerwalnej łączności wychodźtwa z macierzą, a pomnikiem przedsiębiorczości naszej i żywotności w oczach społeczeństwa amerykańskiego.

Numer rocznicowy Kurjera Polskiego zawierać będzie przeszło sto stron rozmiaru 16 x 23½, cała z mnóstwem ilustracji kolorowych; wyjdzie z pod prasy 24-go czerwca, r. b. i będzie gotów do wysyłki za opłatą 25 c w walucie amerykańskiej, lub ekwiwalentu takowej w walucie lokalnej.

Zamówienia z Polski nadsyłać można pod adresem: **Bank Przemysłowców, Poznań.**

Zamówienia zaś z poza granic Polski wprost: **KURJER POLSKI Milwaukee, Wis., U. S. A.**

Zamówienia muszą być wysłane nie później jak 1 go czerwca b. r. 886

OGŁOSZENIE. 896

Komisarjat Kaliskiej Grupy Obozów Internowanych ogłasza ofertowy przetarg na dostawę dla Obozów węgla i ziemniaków.

Oferty z podaniam ceny i warunków dostawy należy składać do dnia 25 kwietnia rb. do godz. 10 rano w komisarjacie.

KOMISARZ.

Pneumatyki „Michelin Cablé"
Stock pełnych gum „Bergougnan"
Akcessorja samochodowe, wyroby „Boscha"
825 **sprzedaje** Biuro Ajenturowe **„MOBILE"** **właśc.** Wł. Sieradzki Łódź, Juljusza 4.

Baczność!

Sklep

z kompletnem urządzeniem i z towarem w mieście Ostrowie **zaraz do sprzedania.** Zgłosz. **K. DYK Ostrów,** Szpitalna 2a II p. 881

Potrzebne zdolne

hafciarki

do białego haftu. Tamże przyjmuje się uczennice. Ul. Wrocławska, 13 m. 2. 867

FIRANKI I KAPY

w najnowszych modelach na sprzedaż po cenach 533 przystępnych. **Dogodne warunki.** Ul. Piaskowa 5 m. 10, III p.

Pokrywania dachów

rozmaitą dachówką i papą oraz smołowania i wszelkich większych prac dekarskich podejmuje się **STAN. JACKOWSKI,** mistrz dekarski **w Srodzie** (Wlkp.) Telefon Nr. 126. 671.

Potrzebny zdolny

TOKARZ ŻELAZNY

Zgłoszenia **Fabryka SANDERA** Kalisz, Nowa 26. 583

Potrzebny

praktykant biurowy

ze średniem wykształceniem. Wiadomość: **Bank Budowlany,** Główny Rynek № 1, godz. 10-ta—1-sza. 895

Dom. Słuszków pow. Kaliski, pocz. Stawiszyn, **ma na sprzedaż**

torfiarkę

wraz z stosowną 4 konną lokomobilą.

AGRONOM

młody intelig. z gimnazj. wykształc. oraz 7 let. praktyką w intenz. majątkach Wlkp. mogący się na bardzo poważne rekom. powołać obecnie w miejscu, poszukuje od 1.7.23 stałej posady, jako administrator lub pod ogólną dyspozycję właściciela. Łask. oferty proszę skierować do redakcji „Gazety Kaliskiej" pod Nr. 894.

Do sprzedania

magazyn krawiecki z kompletnem urządzeniem ewtl. mieszkanie. Wiadomość Kalisz, Stawiszyńska 1, u p. Mazurka. 681

3 pokoje

791

z kuchnią i ogród wypuszczę w dzierżawę. Bartczak, ul. Polna 11, Kalisz.

WROCŁAW
BRESLAU

Targ Maszyn Rolniczych

Jarmark techniczny
Jarmark budowlany

Wystawa maszyn biurowych

3-5 Maja 1923.

Wszelkich informacji w sprawie paszportu, przyjazdu, mieszkaniowej etc. udziela: **Breslauer Messe-Amt** (Biuro Targów Wrocławskich). 844

OBCASY GUMOWE I PODESZWY GUMOWE

są trwalsze i tańsze niż skóra. Najlepsza ochrona przeciw wilgoci i zimnie.

Berson-Kauczuk Centrala: KRAKÓW Straszewskiego 2.

Składy i zastępstwo: **Warszawa** Kramy Nalewkowskie.

Przedstawicielstwo hurtowe Sp. Akc. LAMBERT & KRZYSIAK, WARSZAWA Niecała 8.

OBWIESZCZENIE.

Komornik przy Sądzie Okręgowym w Kaliszu **Józef Trojanowski,** zamieszkały przy ul. Stawiszyńskiej w domu pod № 7 na zasadzie 1030 art. ust. sąd. cyw. obwieszcza, że w dniu 26 kwietnia 1923 r. o godz. 10 rano w Kaliszu przy ulicy Wiejskiej w domu № 9 będzie sprzedawany przez licytację ruchomy majątek, należący do **Daniela Płockiego,** składający się z pianina, mebli i materjałów budowlanych i oszacowany do sprzedaży na ogólną sumę 2.000.000 marek którego spis i szacunek przejrzane być mogą na miejscu sprzedaży w dniu licytacji.

Kalisz, dnia 18 kwietnia 1923 r.

884 Komornik **J. Trojanowski.**

Superfosfat 18%

Sól potasową 30/33% Stassfurtską,
Kajnit 14/15% Stassfurtski,
WĘGIEL przemysłowy i opałowy
(stale większe transporty w drodze)
Cement, Wapno,

POLECA

Towarzystwo Handlowe

„Paliwo"

Sp. z ogr. odp.

ALEJA JÓZEFINY 9 (Gmach Banku Ziemi Kaliskiej). 661

Redaktor A. RADWAN. Wydawca — „Gazeta Kaliska" Spół. z ogr. odp. Druk „Gazety Kaliskiej" Aleja Józefiny 1.